

ŞEKİLLENME

Dünya tarihi yeni seyrinde yol alıyor, biz insanlar ve elbette avukatlar bu seyir içinde olayları yaşarken yorumlamakta geri kalmamalıyız. Yorumlamak yeni gerçeğin içinde rol almayı mümkün kılacaktır. Dünya 20.yy. da şekillendi, değişti, dönüştü. 21.yy, yeniden hızlı değişimlerin yüzyılı olacağını, en azından ilk 20 yılında gösterdi.

Avukatlar hiçbir zaman politik gelişmelerin etkisini, finans ile teknoloji dünyasındaki ilerlemeleri kaydetmeden ve bu durumlara göre yenilenmeden ayakta kalamaz. Avukatlık kurumu sürekli yenilendiği için geçmişten bu yana önemini korumuştur.

Finans ve teknoloji uygulamaları gittikçe öne çıkmakta, hatta siyasi süreçleri etkilemektedir. Bankalar klasik rollerini yitirmekte, şirketlere verdikleri kredi oranları azalmakta, bu oranlar % 40' lara kadar gerilemektedir. Alternatif finansman modelleri gelişimini sürdürmektedir. Finans ve teknoloji buluşmaları çoğalmaktadır. Finans ve teknoloji kavramının iç içe geçtiği bir kavram olan FinTech'ler, gelişimini sürdürdüğü gibi küresel vizyonu olan Avukatlık bürolarının da izlediği, içinde çalışılması gerekliliği olan bir alandır. Tüketicilere yönelik, özellikle taşınabilir finans ürünleri ile öne çıkan bir yeniliktir. Ancak bu yeniliğin amacı vardır. Bunun için son yıllarda piyasalarda tutunmuş ve gelişimini sürdürmüştür. Geleneksel finansal yöntemler ile teknolojiyi de kullanarak gelişen bir sektör olarak kendini kabul ettirmiştir. Finans teknolojisine dair ürünler start- up lar yolu ile gelişmektedir. Batı da Bankalardan ayrılan eski bankacıların start- up yolu ile geliştirdikleri bir finans teknolojisidir. Aslında mobil bankacılık gibi, kripto para gibi yeni teknolojiler ile başka bir iletişim teknolojisi ürünü olan mobil telefonlarda kullanılarak bu yenilik süreçleri ilerletilmektedir. Artık FinTech şirketleri Türkiye'de de kurumsal faaliyet göstermektedir.

FinTech sektörü batıda muazzam bir sermaye biriktirmiştir. FinTech artık bir sektördür ve Avukatlık ofislerinin belirtildiği üzere, görmezden gelemeyeceği ve özellikle yenilikçi ofislerin üzerinde çalışması gereken yeni tip hukuk alanlarındandır. Ülke dışındaki yabancı hukuk ofisleri bu alanlar için özel bölümler kurmaktadır.

Batıda etkin olarak gelişen bu süreç, bazı öncülerce artık tersine çevrilmeye, teknoloji, finansın önüne konularak TechFin kavramı kullanılmaya başlanmıştır. Özellikle Amazon, Alibaba gibi kurumlar TechFin olgusuna örnek olarak gösterilmektedir. Bu kurumlar bankaların rakibi haline gelmekte, hatta Batılı büyük teknoloji devleri artık bankaları tedarikçisi olarak görmekte, finans kurumlarını fonlayacak duruma dönüşmektedirler. Örnekler çoğalmaktadır. Batıda tüm bu gelişmelere Bankaların Uber çağı denmekte, aynı zamanda bankaların dağılması başlığı ile de açıklanmaktadır.

Çünkü ucuz fonlama, az bürokrasi, bankaların sıkı denetimi ve kontrolü, siyasi baskı altında oluşu gibi etkenler yaygın olduğundan bankalar yeni oyuncular ve ürünler ile doğrudan rekabet edememektedirler.

Ne yazık ki son beş yıldır gelişen bu sektör ülkemizde yavaş ilerlemektedir. Aynı şekilde start-up çalışmalarından da istenen verim alınamamaktadır. Ancak gelişme bu yöndedir. Kadrosu uygun olan Avukatlık ofisleri bu yönde çalışmalarını geliştirmelidirler.

Avukatların ilerlemesi daima gelişmelerin içinde olması ile mümkündür. Elbette tercih serbesttir.

Belirttiğimiz gibi Covid-19 salgını insanlığı, düşüncelerini, kurumları şekillendiriyor. Salgından sonra kalıcı sonuçlarını iyice algılamaya başlayacağız.

Bu salgın yeni hukuk senaryolarını, söylemlerini öne çıkartmaktadır.

--- İlk Covid- 19 saldırısında şirketler sermaye yapılarını korumaya, ortaklara kar dağıtmamaya, ya da sınırlı kar dağıtmaya, işten çıkartmalara ya da ücretsiz izne ayırmalara, ucuz kredi arayışlarına yöneldiler. Şirketlerin bu eğilimi yasal düzenlemeler ile desteklenmiştir. Ülkemizde hala şirketlerin en fazla %25 oranında kar dağıtmalarına dair uygulama kaldırılmamıştır.

---Teknoloji alanında birleşme ve satın alma pazarı gelişecektir. Teknoloji şirketleri değerlendirilecektir.

--- Tarım ve hayvancılık sektörleri gelişecektir. Ancak bu sektörlerde devlet müdahale ederek, dijitalleşmenin getirdiği ürünler ile harmanlanacak, klasik yöntemlere veda edilecektir. Gelişmenin bu yönlerde olacağının işaretleri mevcuttur. Örneğin tarım ürünlerinde dijital veri bankası kurulması düşünülmekte, bir tür planlamanın olması hedeflenmektedir.

---Küresel büyük yatırımların, kısa vadede hala belirsizlik olgusu nedeni ile yatırımcılar tarafından riskli bulunduğu gözlemlenmektedir. Bu nedenle bu alanlarda bir gelişme beklenmemektedir.

---Evden çalışma modelleri dijital ürünlerin desteği ile öne çıkmasına rağmen, süreç içinde insan psikolojisini bozucu etkileri gözlenmiş, ofislere dönmüş ya da dönülecektir. New York Barosu tarafından Avukatlar içinde bir çalışma yapılmış ve Avukatların başlangıçta evden çalışma olgusu hoşuna gitse de, zaman için de travmatik sonuçlara yol açtığı ve ofislere dönülmesinin Avukatlar içinde öne çıkan iradi bir durum olduğu hususları açıklanmıştır.

Elbette Ofis sistemi yüzlerce yıllık bir çalışma yöntemi olup, insanın sosyalleşmesi için de elzem olduğu, fikri üretimin daha mümkün olduğu, video konferansların yüz yüze iletişimin önüne geçemediğinin anlaşılmasına ilişkin hususlar, bir sistem tespiti olarak genel kabul görmeye başlamıştır.

---Dijital ürünlerin bir başka deyişle yeni teknolojinin yayılması, gizlilik, verilerin korunması, veri kullanımına dair sorunları çoğalttığını ve avukatların bu yönde düşünmesi ve çözüm getirmesi gerekliliğini öne çıkartmaktadır. Özellikle uluslararası veri aktarımı, güvenliği ile birlikte düşünülmesi gereken büyük bir sorundur. Mevcut çözümler henüz yeterli değildir.

---Yeni teknolojik ilerlemeler, insanların hak ve özgürlükleri açısından, ek sorunlar ürettiği kadar, fikri mülkiyet hukukunda da yeni kavramsal tartışmaların önünü açmaktadır.

---Covid -19 salgını özellikle ve şimdilik sigorta hukukunda kendini gösteren, ancak endüstriyel ilişkiler süreçlerinde de görebileceğimiz, yeni tip toplu hak davaları hakkında düşünmemiz ve yeni yöntemlere ilişkin çalışma yapmayı Avukatlar olarak gündemlerimize eklemeliyiz.

---Ticari şirketlerce uyulması gereken Birleşmiş Milletler Ticaret ve İnsan Hakları Yol Gösterici İlkeleri hem aktif olarak dikkate alınmalı, hem de yeni süreçte gözden geçirilmelidir. Covid -19 sonrası ciddi bir yoksulluk beklenmektedir. Bu süreçte belirtilen ilkeler önemli olacaktır.

Şekillenme sürmektedir, sürecektir. Bu şekillenme içinde aktif olan özneler, özellikle Avukatlar yukarıda sayılı ve özet olarak belirttiğim yeni konuları algılamalı ve mutlaka şekillenmenin içine üreterek katılmalıdırlar.

Av. Nedim Korhan Şengün

Kurucu Ortak